

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z powództwa M. sp. z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 30 czerwca 2026 r. w Izbie
Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia
19 marca 2025 r., VII AGa 246/23

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

M.L.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 czerwca 2022 r., znak: [...] Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) orzekł, że Przedsiębiorca M. sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej: „M. sp. z o.o.”, „Przedsiębiorca”) naruszył art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm., dalej: „PE”, „prawo energetyczne”) w ten sposób, że nie przedłożył Prezesowi URE w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące: sierpień, grudzień 2019 r., marzec, lipiec 2020 r. oraz od lipca 2021 r. do stycznia 2022 r. W tym stanie rzeczy Prezes URE zobowiązany przepisami art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 2h pkt 4 PE, nałożył na Przedsiębiorcę

karę pieniężną w łącznej wysokości 70 000 zł. Ponadto Prezes URE odstąpił od wymierzenia kary za miesiące: sierpień, grudzień 2019 r. oraz marzec i lipiec 2020 r.

Od powyższej decyzji M. sp. z o.o. wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaskarżając decyzję w części tj. w pkt. 1 i 3.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 20 grudnia 2022 r., XVII AmE 173/22 oddalono odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego złożył M. sp. z o.o., zaskarżając go w całości.

Sąd Apelacyjny w Warszawie zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2025 r., VII AGa 246/23 zmienił wyrok sądu pierwszej instancji obniżając kary pieniężne nałożone na Przedsiębiorcę do kwoty po 500 złotych za każde naruszenie, co łącznie daje obniżenie kary z kwoty 70 000 złotych do łącznej sankcji na poziomie 3 500 złotych.

Prezes URE pismem z 7 lipca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2025 r., VII AGa 246/23 zaskarżając go w części co do pkt. I orzeczenia.

Prezes URE oparł skargę kasacyjną na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego. Jednocześnie skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wskazując, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. W ramach wskazanej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący sformułował dwa istotne zagadnienia prawne:

1. Czy wobec braku w Prawie energetycznym przepisów dotyczących przesłanek miarkowania kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 2h pkt 4 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 12b PE w zw. z art. 43d ust. 1 PE, z uwagi na jej sztywny charakter, sąd powszechny dokonując miarkowania takiej kary powinien stosować art. 56 ust. 6 PE, pomimo że przepis ten odnosi się wyłącznie do kompetencji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w zakresie ustalenia wymiaru kary? Czy sąd powszechny przy ewentualnym miarkowaniu kary pieniężnej powinien uwzględnić interes publiczny oraz art. 1 ust. 2 PE, wskazujący na funkcje i cele regulacji w sektorze energetycznym, kierując się m.in. obowiązkiem strzeżenia bezpieczeństwa swoich

obywateli zgodnie z art. 5 Konstytucji RP, na które składa się bezpieczeństwo energetyczne i paliwowe?

2. Czy wobec braku regulacji w Prawie energetycznym przepisów dotyczących przesłanek miarkowania kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 2h pkt 4 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 12b PE w zw. z art. 43d ust. 1 PE, z uwagi na jej sztywny charakter, zasadne jest zastosowanie przez sąd powszechny przy miarkowaniu takiej kary niektórych przesłanek odnoszących się do odstąpienia od wymierzania kary pieniężnej, o których mowa w art. 56 ust. 6a PE?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika przy tym z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 kwietnia 2022 r., I NSK 23/21, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa,

na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06).

Zagadnienie prawne mające stanowić uzasadnienie dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi budzić wątpliwości interpretacyjne w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy o zasadności (lub braku zasadności) przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W tym miejscu Sąd Najwyższy wskazuje, że argumentacja prawna powołana przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz przedmiot przedstawionego zagadnienia, nie pozwala przyjąć, aby zagadnienie to mogło - z punktu widzenia okoliczności rozstrzyganej sprawy - być uznane za istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zostało ono dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowej judykaturze Sądu Najwyższego. Nie istnieje zaś potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy na ten temat wyraził już swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Sąd Najwyższy w wyroku z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18 orzekł, że zasadą jest, iż to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne określone w ustawie - Prawo energetyczne. W pewnych przypadkach sąd może zastosować przepisy Prawa energetycznego, jednakże wpierw powód powinien wykazać, że pozwany przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, zaś przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek.

Odnosząc się do możliwości miarkowania kary pieniężnej przez sąd w wyniku odwołania od decyzji, w wyroku z dnia 10 grudnia 2025 r., II NSKP 29/25 Sąd Najwyższy wskazał, że nieracjonalne byłoby ustanowienie sztywnej wysokości kary i w konsekwencji brak możliwości ustalenia jej na mniejszym poziomie,

w sytuacji, gdy na podstawie tych samych przesłanek, istnieje możliwość odstąpienia od wymierzenia kary. Wykładnia systemowa oraz funkcjonalna, w szczególności celowościowa, przemawiają zaś za przyjęciem, że wysokość kary określonej w art. 56 ust. 2h pkt 4 Prawa energetycznego, może być na podstawie art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego ustalona na niższym poziomie.

Zaznaczenia wymaga również fakt, że wyrokiem z dnia 17 października 2024 r., P 3/23 Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 56 ust. 2h pkt 4 w związku z art. 56 ust. 1 pkt 12b PE w zakresie, w jakim uniemożliwia sądowi powszechnemu miarkowanie kary pieniężnej za złożenie po terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 PE, jest niezgodny z art. 2 w zw. z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku wskazał, że stworzenie fikcji prawnej każdorazowej adekwatności i proporcjonalności cyfrowo oznaczonej kary, której nie da się miarkować, prowadzi do rażącego pokrzywdzenia niektórych podmiotów i czyni tym samym prawo niesprawiedliwym. Celem władzy sądowniczej w tym wypadku jest przewyższenie fikcji i skonfrontowanie stanu abstrakcyjno-generalnego ze stanem konkretno-indywidualnym w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości, który w tym wypadku dotyczy sprawiedliwej kary. Władza sądownicza ma chronić przed całkowitym automatyzmem abstrakcyjnych norm i bezrefleksyjnym zrównywaniem podmiotów indywidualnych, za którymi i tak zawsze stoi pojedynczy człowiek. Redukcja sądowej kontroli jedynie do zatwierdzania kar administracyjnych wydanych przez inne organy prowadzi do pozorności tej kontroli, a tym samym do ograniczenia możliwości sądowej weryfikacji adekwatności kar. Ograniczanie możliwości sądowej weryfikacji proporcjonalnego karania stanowi zatem naruszenie zasad adekwatności kar i państwa prawnego oraz podziału i równowagi władz, a co za tym idzie, także prawa do sądu i sądowego monopolu sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Wskazać należy również, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

SSN Maria Szczepaniec

M.L.

[a.]